

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
JAVNIH USTANOVA KOJE UPRAVLJAJU
NACIONALNIM PARKOVIMA I PARKOVIMA PRIRODE**

Zagreb, lipanj 2019.

S A D R Ž A J

stranica

SAŽETAK	i
SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	3
PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	4
Prihodi	4
Rashodi i izdaci	6
Imovina i obveze	10
Projekti financirani iz sredstava Europske unije	11
IZRAŽENA MIŠLJENJA	13
NALAZ REVIZIJE	15
PROVJERA PROVEDBE NALOGA I PREPORUKA IZ PROŠLIH REVIZIJA	25
ZAKLJUČAK	26
POPIS TABLICA I GRAFIČIH PRIKAZA	27
Prilozi:	
Prilog 1 Prihodi javnih ustanova za 2016. i 2017.	28
Prilog 2 Struktura prihoda javnih ustanova za 2017.	29
Prilog 3 Rashodi i izdaci javnih ustanova za 2016. i 2017.	30
Prilog 4 Struktura rashoda i izdataka javnih ustanova za 2017.	31
Prilog 5 Financijski rezultati javnih ustanova za 2017.	32

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 19 javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima i parkovima prirode, kojom su obuhvaćeni njihovi financijski izvještaji i poslovanje za 2017.

Ciljevi revizije bili su provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju znatan utjecaj na poslovanje, provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija te druge aktivnosti u vezi poslovanja javnih ustanova.

Ukupni prihodi navedenih javnih ustanova iznose 596.004.164,00 kn, a ukupni rashodi i izdaci 533.457.426,00 kn. Višak prihoda iskazalo je deset javnih ustanova u ukupnom iznosu 72.771.859,00 kn, a manjak prihoda devet javnih ustanova u ukupnom iznosu 10.225.121,00 kn. Većina javnih ustanova koje su iskazale manjak prihoda za 2017., pokrile su ga viškom prihoda iz prošlih razdoblja.

Od 19 javnih ustanova, za financijske izvještaje izraženo je deset bezuvjetnih i devet uvjetnih mišljenja. O usklađenosti poslovanja izraženo je 12 bezuvjetnih, šest uvjetnih i jedno nepovoljno mišljenje (Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera).

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno:

- Sve javne ustanove donijele su plan upravljanja i godišnji program, međutim podaci u planovima i programima nisu međusobno usporedivi. Tijekom 2017. valjanost nekih planova upravljanja je istekla, a novi planovi za sljedeće desetogodišnje razdoblje, nisu doneseni. Također, nisu doneseni akcijski planovi za provedbu plana upravljanja, a pojedine javne ustanove nisu sastavile izvješće o ostvarivanju plana upravljanja i godišnjeg programa.
- U računovodstvenom poslovanju uočene su nepravilnosti u vezi evidentiranja poslovnih događaja, koje se odnose na primjenu propisanog računovodstvenog načela, te evidentiranje na propisanim računima računskog plana. Također, uočene su nepravilnosti u blagajničkom poslovanju te popisu imovine. Nadalje, kod pojedinih javnih ustanova podaci u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima u poslovnim knjigama.
- Javne ustanove ostvaruju znatne vlastite prihode, a način korištenja vlastitih prihoda nisu uredile unutarnjim aktom, što je prema propisima trebalo učiniti.
- Neke javne ustanove imaju znatnije iznose dospjelih potraživanja. Za naplatu potraživanja u pravilu su upućivane opomene, a druge raspoložive mjere naplate nisu poduzimane.
- Kod obračuna plaća utvrđene su nepravilnosti pri isplati dodataka za uspješnost na radu te primjeni koeficijentata složenosti poslova.

- Iako su financijskim planom imale osigurana sredstva, neke javne ustanove ostvarile su znatno manje rashode za zaštitu i održavanje i očuvanje zaštićenih područja od planiranih godišnjim programom, što može upućivati na činjenicu da nisu poduzimane sustavne i dostatne aktivnosti za zaštitu, održavanje, očuvanje, promicanje i korištenje zaštićenih područja.
- Pojedine javne ustanove su odobravale donacije, a nisu utvrdile kriterije, mjerila te postupak dodjele i nisu provodile javne natječaje za dodjelu donacija.
- Većina javnih ustanova nije dostavljala podatke za Registar državne imovine, što su prema propisima trebale učiniti. U poslovnim knjigama pojedinih javnih ustanova nije evidentirana imovina dobivena na korištenje. Najčešće se radi o građevinskim objektima u vlasništvu Republike Hrvatske koje javne ustanove koriste za obavljanje djelatnosti.
- U ukupnoj vrijednosti nabave većine javnih ustanova, najveći udjel ima nabava roba i usluga pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova pojedinačne vrijednosti do 500.000,00 kn (jednostavna nabava), za koju se postupci nabave propisuju unutarnjim aktom o nabavi. Nepravilnosti i propusti u vezi s nabavom, utvrđeni su kod manjeg broja javnih ustanova, a odnose se na provođenje postupaka nabave, vođenje registra ugovora o nabavi te sastavljanje statističkih izvješća.

Za utvrđene nepravilnosti javnim ustanovama su dani nalozi i preporuke čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Osim navedenog, u evidentiranju šuma i šumskih zemljišta, davanju koncesijskih odobrenja i sastavljanju godišnjeg obračuna financijskog plana, uočena su različita postupanja, jer nisu ili nisu dovoljno normativno uređena.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/19-01/7
URBROJ: 613-01-01-19-1

Zagreb, 14. lipnja 2019.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
JAVNIH USTANOVA KOJE UPRAVLJAJU
NACIONALNIM PARKOVIMA I PARKOVIMA PRIRODE

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima i parkovima prirode za 2017. (dalje u tekstu: javne ustanove).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Zakonom o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 31/19) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 3. srpnja 2018. do 31. svibnja 2019.

Prema odredbama Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine 80/13, 15/18 i 14/19), nacionalni parkovi i parkovi prirode su zaštićena područja od državnog značenja.

Nacionalni park je prostrano, pretežno neizmijenjeno područje kopna i/ili mora iznimnih i višestrukih prirodnih vrijednosti koje obuhvaća jedan ili više sačuvanih ili neznatno izmijenjenih ekosustava, a prvenstveno je namijenjen očuvanju izvornih prirodnih i krajobraznih vrijednosti. Nacionalni park ima i znanstvenu, kulturnu, odgojno - obrazovnu te rekreativnu namjenu. U nacionalnom parku je zabranjena gospodarska uporaba prirodnih dobara. Dopušteni su zahvati i djelatnosti kojima se ne ugrožava izvornost prirode. Može se dopustiti obavljanje ugostiteljsko - turističkih i rekreacijskih djelatnosti koje su u ulozi posjećivanja.

Park prirode je prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora velike bioraznolikosti i/ili georaznolikosti, s vrijednim ekološkim obilježjima, naglašenim krajobraznim i kulturno - povijesnim vrijednostima. Park prirode ima i znanstvenu, kulturnu, odgojno - obrazovnu te rekreativnu namjenu. U parku prirode dopuštene su gospodarske i druge djelatnosti i zahvati kojima se ne ugrožavaju njegova bitna obilježja i uloga.

Nacionalni parkovi i parkovi prirode proglašeni su zakonima, kojima su utvrđene granice i ukupne površine unutar granica koje čini zaštićeni dio prirode.

Nacionalnim parkovima i parkovima prirode upravljaju javne ustanove koje uredbom osniva Vlada Republike Hrvatske, a osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (dalje u tekstu: Ministarstvo). Upisane su u Registar proračunskih korisnika državnog proračuna. Djelatnost javne ustanove je zaštita, održavanje i promicanje zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

Tijela upravljanja javnom ustanovom su upravno vijeće i ravnatelj. Prema odredbama Zakona o zaštiti prirode, upravno vijeće ima do pet članova. Članove upravnog vijeća i ravnatelja imenuje ministar nadležan za poslove zaštite prirode. Stručni rad javne ustanove vodi stručni voditelj, kojeg imenuje i razrješava upravno vijeće na temelju javnog natječaja.

Prema odredbama Zakona o zaštiti prirode, upravljanje zaštićenim područjem provodi se na temelju plana upravljanja (koji se donosi za razdoblje deset godina) te godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja nacionalnog parka i parka prirode (dalje u tekstu: godišnji program).

SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Na području Republike Hrvatske je osam nacionalnih parkova i jedanaest parkova prirode.

Subjekti revizije bili su:

- Javna ustanova Nacionalni park Brijuni
- Javna ustanova Nacionalni park Kornati
- Javna ustanova Nacionalni park Krka
- Javna ustanova Nacionalni park Mljet
- Javna ustanova Nacionalni park Paklenica
- Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera
- Javna ustanova Nacionalni park Risnjak
- Javna ustanova Nacionalni park Sjeverni Velebit

- Javna ustanova Park prirode Biokovo
- Javna ustanova Park prirode Kopački rit
- Javna ustanova Park prirode Lastovsko otočje
- Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje
- Javna ustanova Park prirode Medvednica
- Javna ustanova Park prirode Papuk
- Javna ustanova Park prirode Telašćica
- Javna ustanova Park prirode Učka
- Javna ustanova Park prirode Velebit
- Javna ustanova Park prirode Vransko jezero
- Javna ustanova Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji i usklađenost poslovanja javnih ustanova za 2017.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju znatan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija
- provjeriti druge aktivnosti u vezi poslovanja javnih ustanova.

Revizija je planirana i obavljena s ciljem izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima koji imaju znatan utjecaj na poslovanje.

PODACI IZ FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Javne ustanove obvezne su kod vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja primjenjivati proračunsko računovodstvo propisano odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18) i Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17 i 112/18).

Za 2017. javne ustanove bile su obvezne sastaviti sljedeće financijske izvještaje: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Bilancu, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke. Financijski izvještaji predaju se instituciji ovlaštenoj za obradu podataka i Državnome uredu za reviziju do konca siječnja tekuće godine za prethodnu godinu. Za potrebe izrade konsolidiranih financijskih izvještaja, javne ustanove dostavljaju financijske izvještaje Ministarstvu. U 2017. dvije javne ustanove bile su obveznice poreza na dobit.

Prihodi

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima javnih ustanova, ukupni prihodi za 2017. iznose 596.004.164,00 kn i veći su za 55.739.022,00 kn ili 10,3 % od ostvarenih za 2016. Na javne ustanove koje upravljaju nacionalnim parkovima odnosi se 545.762.363,00 kn ili 91,6 %, a na javne ustanove koje upravljaju parkovima prirode 50.241.801,00 kn ili 8,4 % ukupnih prihoda. (Prilog 1)

Vrijednosno znatniji prihodi odnose se na Javnu ustanovu Nacionalni park Plitvička jezera u iznosu 324.974.788,00 kn ili 54,5 %, Javnu ustanovu Nacionalni park Krka u iznosu 121.987.094,00 kn ili 20,5 % te Javnu ustanovu Nacionalni park Brijuni u iznosu 47.175.142,00 kn ili 7,9 % ukupnih prihoda.

U tablici broj 1 daju se podaci o prihodima javnih ustanova za 2016. i 2017.

Tablica broj 1

Prihodi javnih ustanova

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2016.	Ostvareno za 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	53.885.819,00	28.431.236,00	52,8
2.	Prihodi od imovine	1.437.117,00	2.843.328,00	197,8
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	277.502.875,00	333.773.569,00	120,3
4.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	178.558.823,00	198.444.804,00	111,1
5.	Prihodi iz nadležnog proračuna	27.350.710,00	31.095.679,00	113,7
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	1.064.772,00	1.261.110,00	118,4
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	465.026,00	154.438,00	33,2
	Ukupno	540.265.142,00	596.004.164,00	110,3

Vrijednosno najznatniji prihodi su prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, koji su ostvareni u iznosu 333.773.569,00 kn i čine 56,0 % ukupno ostvarenih prihoda. U okviru navedenih prihoda, iskazani su prihodi od prodaje ulaznica koji su ostvareni u iznosu 331.764.143,00 kn.

U odnosu na 2016., prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada veći su za 56.270.694,00 kn ili 20,3 %. Vrijednosno najznatnije povećanje ostvarila je Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera, čiji su prihodi veći za 27.102.166,00 kn ili 28,7 % i Javna ustanova Nacionalni park Krka čiji su prihodi veći za 23.566.652,00 kn ili 25,0 %, zbog većeg broja prodanih ulaznica u 2017. u odnosu na 2016.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija, ostvareni u iznosu 198.444.804,00 kn čine 33,3 % ukupnih prihoda. U odnosu na 2016., veći su za 19.885.981,00 kn ili 11,1 %. Vrijednosno najznatnije povećanje za 18.515.038,00 kn ili 13,5 % odnosi se na Javnu ustanovu Nacionalni park Plitvička jezera. Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija najvećim su dijelom ostvareni od pružanja ugostiteljskih i hotelijerskih usluga te prodaje robe i suvenira. U okviru ovih prihoda iskazani su prihodi od koncesijskih odobrenja u iznosu 1.413.125,00 kn.

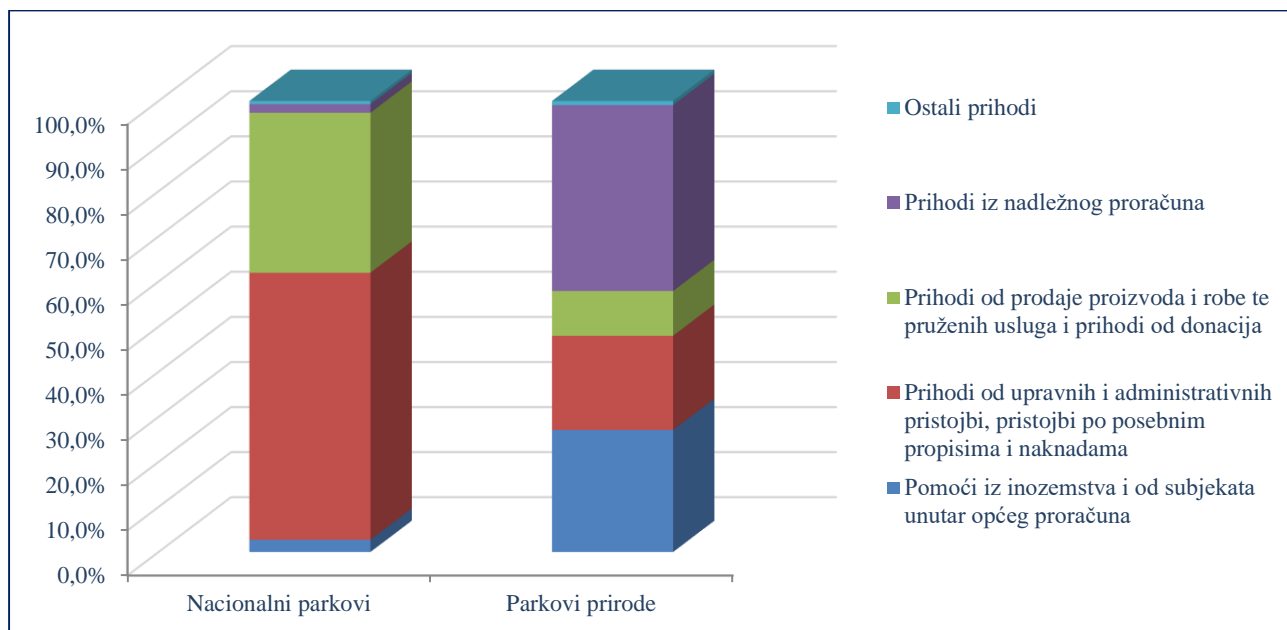
Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu 31.095.679,00 kn, čine 5,2 % ukupnih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu, veći su za 3.744.969,00 kn ili 13,7 %. Navedeni prihodi su kod sedam javnih ustanova najznatniji izvor financiranja, a tri javne ustanove (Nacionalni park Plitvička jezera, Nacionalni Park Krka i Nacionalni park Brijuni), čiji udjel ostvarenih prihoda u ukupnim prihodima svih javnih ustanova iznosi 82,9 %, ne ostvaruju prihode iz državnog proračuna.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvarene u iznosu 28.431.236,00 kn čine 4,8 % ukupnih prihoda. U odnosu na ostvarene za 2016., manje su za 25.454.583,00 kn ili 47,2 %. Najvećim dijelom odnose se na sredstva ostvarena iz fondova Europske unije i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za financiranje raznih projekata.

U grafičkom prikazu broj 1 daje se usporedni prikaz strukture prihoda za 2017. u javnim ustanovama koje upravljaju nacionalnim parkovima i javnim ustanovama koje upravljaju parkovima prirode.

Grafički prikaz broj 1

**Struktura prihoda za 2017. u
javnim ustanovama koje upravljaju nacionalnim parkovima
i javnim ustanovama koje upravljaju parkovima prirode**

U strukturi ukupnih prihoda javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima, najveći udjel imaju vlastiti prihodi koji su evidentirani u okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada te prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga. Vrijednosno znatniji prihodi većine javnih ustanova koje upravljaju parkovima prirode su prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti i pomoći iz proračuna. (Prilog 2)

Rashodi i izdaci

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima javnih ustanova, ukupni rashodi i izdaci za 2017. iznose 533.457.426,00 kn i veći su za 72.422.005,00 kn ili 15,7 % od ostvarenih za 2016. Na rashode javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima odnosi se 483.000.884,00 kn ili 90,5 %, a javnih ustanova koje upravljaju parkovima prirode 50.456.542,00 kn ili 9,5 %. (Prilog 3)

U tablici broj 2 daju se podaci o rashodima i izdacima javnih ustanova za 2016. i 2017.

Tablica broj 2

Rashodi i izdaci javnih ustanova

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2016.	Ostvareno za 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	190.492.406,00	211.324.747,00	110,9
2.	Materijalni rashodi	165.907.665,00	193.395.351,00	116,6
3.	Financijski rashodi	3.408.557,00	3.824.674,00	112,2
4.	Subvencije	0,00	37.800,00	-
5.	Pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna	14.407.986,00	35.493.485,00	246,3
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	86.769,00	73.745,00	85,0
7.	Ostali rashodi	6.178.205,00	2.119.574,00	34,3
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	80.369.323,00	87.004.658,00	108,3
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	184.510,00	183.392,00	99,4
Ukupno		461.035.421,00	533.457.426,00	115,7
Višak prihoda		84.006.007,00	72.771.859,00	86,6
Manjak prihoda		4.776.286,00	10.225.121,00	214,1

Vrijednosno znatniji rashodi su rashodi za zaposlene, koji sudjeluju s 39,6 % u ukupnim rashodima i izdacima, materijalni rashodi koji sudjeluju s 36,3 % i rashodi za nabavu nefinancijske imovine s udjelom 16,3 % u ukupnim rashodima i izdacima.

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 211.324.747,00 kn, veći su u odnosu na ostvarene za 2016. za 10,9 %. Vrijednosno znatnije povećanje u visini 13,6 % odnosi se na rashode Javne ustanove Nacionalni park Plitvička jezera, čiji rashodi za zaposlene u iznosu 114.668.678,00 kn sudjeluju s 54,3 % u ukupnim rashodima za zaposlene javnih ustanova obuhvaćenih revizijom.

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu 193.395.351,00 kn i veći su za 16,6 % u odnosu na 2016. Najvećim dijelom odnose se na rashode za materijal (namirnice i piće, robu za daljnju prodaju, suvenire i drugi materijal), energiju i usluge (usluge tekućeg i investicijskog održavanja, intelektualne i druge usluge) te popuste i rabate turističkim agencijama.

Rashodi za pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu 35.493.485,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 21.085.499,00 kn ili 146,3 %.

Najvećim se dijelom odnose na naknade doznačene jedinicama lokalne samouprave prema odredbama Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknade, načinu isplate kao i prihvatljivim troškovima za korištenje naknade zbog zaštićenih prirodnih područja (Narodne novine 102/15). Prema navedenoj Odluci, javna ustanova koja u skladu s posebnim zakonom upravlja zaštićenim prirodnim područjem te ostvaruje godišnji neto prihod od prodaje ulaznica veći od 15.000.000,00 kn, dužna je jedinicama lokalne samouprave isplatiti naknadu do konca travnja tekuće za prethodnu godinu. Pomoći se isplaćuju jedinicama lokalne samouprave na čijem se području nalazi zaštićeno prirodno područje, a koje su prema indeksu razvijenosti razvrstane u I. i II. skupinu, kao i jedinicama lokalne samouprave razvrstane u III. skupinu, ukoliko je više od 25,0 % njezine površine evidentirano kao zaštićeno prirodno područje. Obvezu uplate naknade jedinicama lokalne samouprave imale su Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera i Javna ustanova Nacionalni park Krka, koje su u 2017. jedinicama lokalne samouprave uplatile naknadu u iznosu 14.851.993,00 kn.

Javna ustanova Nacionalni park Brijuni, iako je ostvarila godišnji neto prihod od prodaje ulaznica iznad 15.000.000,00 kn nije imala obvezu isplate naknade, jer jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalazi zaštićeno prirodno područje nije razvrstana u jednu od navedenih skupina.

U okviru pomoći iskazana su i sredstva uplaćena u državni proračun u iznosu 9.657.866,00 kn, odnosno u visini 3,0 % prihoda ostvarenih od naplate ulaznica i vinjeta, prema odredbama Pravilnika o mjerilima i načinu korištenja donacija i vlastitih prihoda nacionalnih parkova i parkova prirode (Narodne novine 65/17). Navedeni Pravilnik stupio je na snagu u srpnju 2017., a javne ustanove su dužne u državni proračun uplaćivati dio prihoda od naplate ulaznica i vinjeta koje su ostvarile počevši od siječnja 2017. Sredstva se uplaćuju u državni proračun na izdvojeni račun pod nazivom Zajednička sredstva parkova Hrvatske, a koriste se za podmirivanje rashoda za zajedničke funkcije i financiranje prioritarnih aktivnosti javnih ustanova nacionalnih parkova i parkova prirode, prema odlukama Ministarstva. Odluke o dodjeli odnosno korištenju spomenutih sredstava ostvarenih u 2017. donijelo je Ministarstvo u rujnu 2018. Dio sredstava je, između ostalog, odobren za projekte javnih ustanova koji se financiraju iz sredstava Europske unije u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.

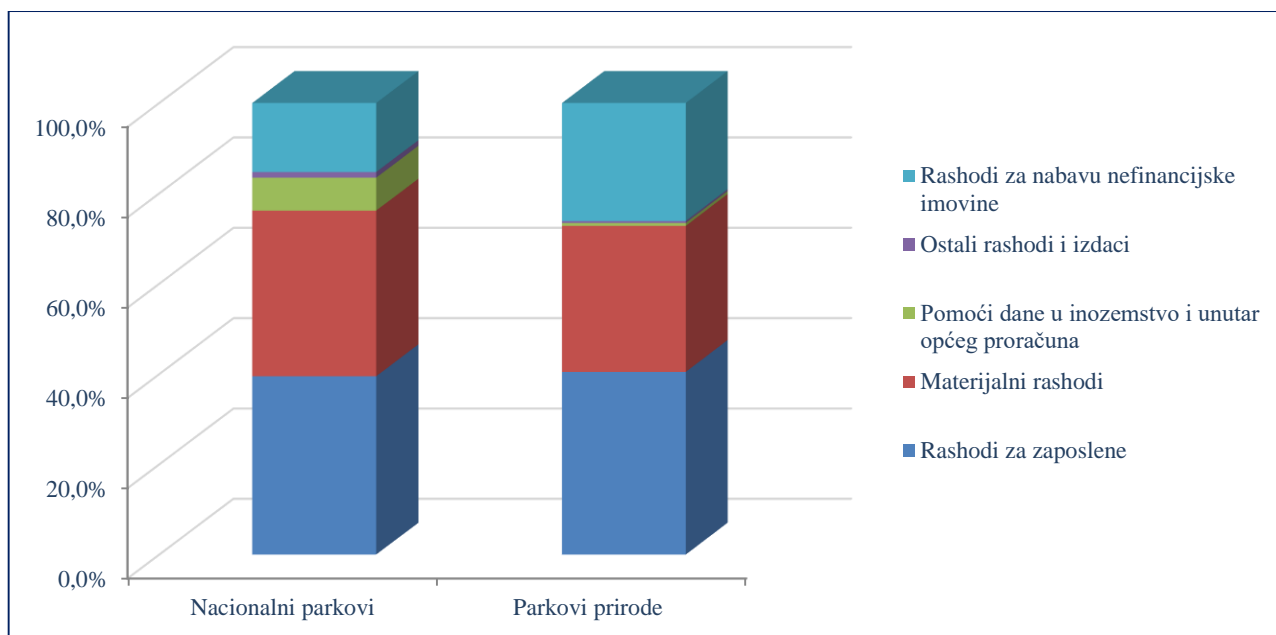
U okviru ovih rashoda, Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera iskazala je pomoć u iznosu 9.024.841,00 kn, koja je dana Javnoj ustanovi Nacionalni park Sjeverni Velebit za dovršetak projekta. Pomoć je dana na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o načinu korištenja dijela viška prihoda nad rashodima Javne ustanove Nacionalni park Plitvička jezera u 2016. Naime, prema odredbama Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08), ako u obavljanju svoje djelatnosti ustanova ostvari dobit, ona se upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove u skladu s aktom o osnivanju i statutom ustanove. Osnivač ustanove može odlučiti da dobit ustanove koristi za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove kojoj je osnivač.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 87.004.658,00 kn, veći su za 6.635.335,00 kn ili 8,3 % od ostvarenih za 2016. Najvećim dijelom odnose se na ulaganja u građevinske objekte (centri za posjetitelje i drugi objekti), prijevozna sredstva (putnički brodovi i panoramski vlakovi) te postrojenja i opremu. U okviru navedenih rashoda evidentirani su i rashodi za kupnju zemljišta na temelju prava prvokupa. Raspolaganje nekretninama u zaštićenim dijelovima prirode, propisano je odredbama članaka 165. i 166. Zakona o zaštiti prirode. Prema navedenim odredbama, vlasnik nekretnine unutar nacionalnog parka, strogo ili posebnog rezervata koji namjerava nekretninu prodati, dužan je pisanim podneskom (ponudom) tu nekretninu najprije ponuditi na prodaju Republici Hrvatskoj (Ministarstvu državne imovine u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike koje se može suglasiti odnosno podržati zahtjev javne ustanove da iskoristi pravo prvokupa), a ako ne prihvati ponudu, dužan je nekretninu ponuditi na prodaju jedinici područne (regionalne) samouprave, pa nakon toga jedinici lokalne samouprave na čijem se području nalazi nekretnina.

U grafičkom prikazu broj 2 daje se usporedni prikaz strukture rashoda i izdataka za 2017. u javnim ustanovama koje upravljaju nacionalnim parkovima i javnim ustanovama koje upravljaju parkovima prirode.

Grafički prikaz broj 2

**Struktura rashoda i izdataka za 2017. u
javnim ustanovama koje upravljaju nacionalnim parkovima
i javnim ustanovama koji upravljaju parkovima prirode**

U jednim i drugim javnim ustanovama je udjel rashoda za zaposlene i materijalnih rashoda u ukupnim rashodima i izdacima najznatniji, a pojedine javne ustanove imaju i znatan udjel rashoda za nabavu nefinancijske imovine u ukupnim rashodima i izdacima. (Prilog 4)

Od ukupno 19 javnih ustanova, višak prihoda za 2017. iskazalo je deset u ukupnom iznosu 72.771.859,00 kn, a manjak prihoda devet javnih ustanova u ukupnom iznosu 10.225.121,00 kn. Većina javnih ustanova koje su iskazale manjak prihoda za 2017., pokrile su ga viškom prihoda iz prošlih razdoblja. Ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu 19.503.896,00 kn iskazale su tri javne ustanove, od čega se 19.359.205,00 kn ili 99,3 % odnosi na Javnu ustanovu Nacionalni park Brijuni, čiji manjak nije rezultat financijskog poslovanja, nego promjene računovodstvenih načela u evidentiranju ispravka vrijednosti nefinancijske imovine.

Ukupni višak prihoda i primitaka raspoloživ za sljedeće razdoblje u iznosu 300.458.558,00 kn iskazalo je 16 javnih ustanova (od čega se 233.997.613,00 kn odnosi na Javnu ustanovu Nacionalni park Plitvička jezera). (Prilog 5)

Imovina i obveze

U financijskim izvještajima javnih ustanova, vrijednost ukupne imovine na dan 31. prosinca 2017. iskazana je u iznosu 3.114.937.566,00 kn. U odnosu na stanje početkom godine, vrijednost imovine povećana je za 96.554.982,00 kn ili 3,2 %.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2017.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2017.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	2.606.687.735,00	2.648.782.074,00	101,6
1.1.	- Prirodna bogatstva	1.949.651.608,00	1.954.981.588,00	100,3
1.2.	- Građevinski objekti	456.042.031,00	467.250.477,00	102,5
1.3.	- Postrojenja i oprema	27.969.477,00	30.144.228,00	107,8
1.4.	- Prijevozna sredstva	42.595.527,00	45.354.245,00	106,5
1.5.	- Nefinancijska imovina u pripremi	79.147.616,00	83.739.893,00	105,8
1.6.	- Druga nefinancijska imovina	51.281.476,00	67.311.643,00	131,3
2.	Financijska imovina	411.694.849,00	466.155.492,00	113,2
2.1.	- Novčana sredstva	238.048.333,00	307.220.561,00	129,1
2.2.	- Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	44.290.808,00	43.193.150,00	97,5
2.3.	- Potraživanja za dane zajmove	1.940.000,00	1.940.000,00	100,0
2.4.	- Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	15.234.473,00	10.590.711,00	69,5
2.5.	- Potraživanja za prihode poslovanja	20.872.023,00	19.181.470,00	91,9
2.6.	- Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	293.465,00	292.788,00	99,8
2.7.	- Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	91.015.747,00	83.736.812,00	92,0
Ukupno imovina		3.018.382.584,00	3.114.937.566,00	103,2
3.	Obveze	31.007.481,00	48.136.352,00	155,2
3.1.	- Obveze za rashode poslovanja	23.880.146,00	38.244.317,00	160,2
3.2.	- Obveze za nabavu nefinancijske imovine	4.793.145,00	8.512.171,00	177,6
3.3.	- Obveze za kredite i zajmove	695.794,00	292.236,00	42,0
3.4.	- Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	1.638.396,00	1.087.628,00	66,4
4.	Vlastiti izvori	2.987.375.103,00	3.066.801.214,00	102,7
Ukupno obveze i vlastiti izvori		3.018.382.584,00	3.114.937.566,00	103,2
Izvanbilančni zapisi		21.853.854,00	20.934.624,00	95,8

Ukupnu vrijednost imovine čini nefinancijska imovina u iznosu 2.648.782.074,00 kn ili 85,0 % te financijska imovina u iznosu 466.155.492,00 kn ili 15,0 % ukupne vrijednosti imovine.

Vrijednost nefinancijske imovine koncem 2017. veća je u odnosu na stanje početkom godine za 42.094.339,00 kn ili 1,6 %. Vrijednosno najznatnija nefinancijska imovina odnosi se na prirodna bogatstva (šume i zemljišta) u iznosu 1.954.981.588,00 kn, koja u ukupnoj vrijednosti nefinancijske imovine sudjeluju sa 73,8 %.

U financijskim izvještajima Javne ustanove Nacionalni park Plitvička jezera iskazana su prirodna bogatstva u vrijednosti 1.595.661.768,00 kn i Javne ustanove Nacionalni park Brijuni u vrijednosti 343.182.328,00 kn.

Građevinski objekti iskazani su u vrijednosti 467.250.477,00 kn, od čega je 189.998.190,00 kn ili 40,7 % iskazano u financijskim izvještajima Javne ustanove Nacionalni park Plitvička jezera.

Najznatnije povećanje financijske imovine u apsolutnom iznosu za 69.172.228,00 kn (29,1 %), odnosi se na novčana sredstva, čije stanje koncem 2017. iznosi 307.220.561,00 kn, od čega se na novčana sredstva Javne ustanove Nacionalni park Plitvička jezera odnosi 226.247.575,00 kn ili 73,6 %, a Javne ustanove Nacionalni park Krka 48.360.741,00 kn ili 15,7% ukupnih novčanih sredstava.

Ukupna potraživanja koncem 2017. iskazana su u iznosu 21.414.258,00, kn, a vrijednosno najznatnija odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 19.181.470,00 kn.

Ukupne obveze (bez odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućih razdoblja) javnih ustanova koncem 2017. iznosile su 47.048.724,00 kn. U odnosu na stanje početkom godine, ukupne obveze veće su za 17.679.639,00 kn ili 60,2 %. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 38.244.317,00 kn, obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 8.512.171,00 kn i obveze za kredite i zajmove u iznosu 292.236,00 kn. Obveze za kredite i zajmove iskazala je Javna ustanova Nacionalni park Paklenica, a odnose se na obveze po zaduživanju u prethodnim godinama za izgradnju i uređenje posjetiteljskog centra.

U okviru rashoda budućeg razdoblja, Javna ustanova Nacionalni park Brijuni evidentirala je neotpisanu vrijednost dugotrajne imovine u iznosu 80.755.635,00 kn. Imovina je nabavljena u prethodnim godinama kada je kod vođenja poslovnih knjiga Javna ustanova primjenjivala računovodstveni sustav neprofitnih organizacija, prema kojem se za vrijednost imovine nisu teretili rashodi. Neotpisana vrijednost imovine se svake godine umanjuje za iznos godišnjeg ispravka vrijednosti.

U okviru izvanbilančnih zapisa javne ustanove iskazale su potencijalne obveze prema sudskim sporovima i vrijednost komisione robe u trgovinama i na skladištu.

Projekti financirani iz sredstava Europske unije

Većina javnih ustanova je u 2017. provodila različite projekte u vezi s valorizacijom i očuvanjem prirodne i kulturne baštine. Projekti su sufinancirani bespovratnim sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstva regionalnih razvoja i fondova Europske unije i iz drugih izvora.

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije je početkom 2017. objavilo poziv pod nazivom Promicanje održivog korištenja prirodne baštine u nacionalnim parkovima i parkovima prirode, za prijavu projekta u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija za razdoblje 2014. - 2020.

Opći cilj projekta je održivo korištenje odredišta prirodne baštine (nacionalnih parkova i parkova prirode) te doprinos održivom društveno - gospodarskom razvoju na lokalnoj/regionalnoj razini. Specifični cilj je povećanje privlačnosti i obrazovnog kapaciteta te uspostava boljeg upravljanja posjetiteljima u nacionalnim parkovima i parkovima prirode. Na poziv, koji je bio otvoren od travnja do 31. prosinca 2017., mogle su se javiti sve javne ustanove. Na temelju prijave, koje je dostavilo 18 javnih ustanova, odobreno je financiranje 20 projekata, čiji ukupni prihvatljivi troškovi iznose 735.488.774,00 kn. Iz sredstava Europske unije odobreno je financiranje projekata u ukupnom iznosu 618.032.050,00 kn (85,0 % prihvatljivih troškova). Ugovore o sufinanciranju prihvaćenih projekata zaključile su tijekom 2017. i 2018. javne ustanove, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje.

IZRAŽENA MIŠLJENJA

Nakon provedenih revizijskih postupaka, na temelju utvrđenih činjenica i kriterija, u izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za svaku javnu ustanovu izražena su dva mišljenja - mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni, drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen računovodstveni okvir te poslovanje javnih ustanova.

Prema ISSAI standardima, vrste mišljenja su: bezuvjetno, uvjetno, nepovoljno i suzdržano.

Bezuvojetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja. Bezuvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada je poslovanje u svim važnijim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima i drugim propisima koji su određeni kao kriterij.

Uvjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su utvrđene nepravilnosti (netočnosti), koje pojedinačno ili skupno imaju znatan, ali ne prožimajući učinak na financijske izvještaje. U slučajevima kada je moguće, kvantificiraju se financijski učinci utvrđenih nepravilnosti. Uvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada poslovanje u manjoj mjeri nije obavljano u skladu s propisima. Kriterij za izražavanje uvjetnog mišljenja je nepoštivanje više od dvije odredbe propisa.

Nepovoljno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada poslovanje u znatnom dijelu nije obavljeno u skladu sa zakonima i drugim propisima koji su određeni kao kriterij.

O financijskim izvještajima javnih ustanova izraženo je deset bezuvjetnih i devet uvjetnih mišljenja. O usklađenosti poslovanja izraženo je 12 bezuvjetnih, šest uvjetnih i jedno nepovoljno mišljenje.

U tablici u nastavku navode se vrste izraženih mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja, prema javnim ustanovama.

Tablica broj 4

**Izražena mišljenja
o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja**

Redni broj	Javna ustanova	mišljenje o financijskim izvještajima	mišljenje o usklađenosti poslovanja
	1	2	3
1.	Nacionalni park Brijuni	bezuvjetno	bezuvjetno
2.	Nacionalni park Kornati	uvjetno	uvjetno
3.	Nacionalni park Krka	bezuvjetno	bezuvjetno
4.	Nacionalni park Mljet	uvjetno	uvjetno
5.	Nacionalni park Paklenica	bezuvjetno	bezuvjetno
6.	Nacionalni park Plitvička jezera	uvjetno	nepovoljno
7.	Nacionalni park Risnjak	bezuvjetno	uvjetno
8.	Nacionalni park Sjeverni Velebit	bezuvjetno	bezuvjetno
9.	Park prirode Biokovo	uvjetno	uvjetno
10.	Park prirode Kopački rit	bezuvjetno	bezuvjetno
11.	Park prirode Lastovsko otočje	uvjetno	bezuvjetno
12.	Park prirode Lonjsko polje	uvjetno	uvjetno
13.	Park prirode Medvednica	uvjetno	bezuvjetno
14.	Park prirode Papuk	bezuvjetno	bezuvjetno
15.	Park prirode Telašćica	uvjetno	uvjetno
16.	Park prirode Učka	bezuvjetno	bezuvjetno
17.	Park prirode Velebit	uvjetno	bezuvjetno
18.	Park prirode Vransko jezero	bezuvjetno	bezuvjetno
19.	Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje	bezuvjetno	bezuvjetno

NALAZ REVIZIJE

Za svaku javnu ustanovu obuhvaćenu revizijom, sastavljeno je izvješće o obavljenoj reviziji u kojem su, između ostalog, opisane nepravilnosti i propusti utvrđene revizijom financijskih izvještaja i usklađenosti poslovanja. Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste, Državni ured za reviziju dao je naloge i/ili preporuke, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Nalozi su, u pravilu, dani kad je iz opisa činjeničnog stanja vidljivo da javna ustanova nije postupila u skladu s odredbama zakona i drugih propisa. Preporuka je dana u slučaju kada se utvrđeno činjenično stanje ne može izravno povezati s odredbom nekog zakona, propisa ili unutarnjeg akta, ali je procijenjeno da bi se provedbom preporuke postiglo unaprjeđenje u poslovanju javne ustanove.

Zakonski predstavnici javnih ustanova su u očitovanjima, koja su ugrađena u izvješća o obavljenoj reviziji, naveli obrazloženja zbog čega su i u kojim okolnostima nepravilnosti i propusti učinjeni. Također, u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, zakonski predstavnici javnih ustanova dužni su u roku 60 dana od primitka izvješća o obavljenoj reviziji dostaviti Državnom uredu za reviziju Plan provedbe naloga i preporuka s popisom aktivnosti za otklanjanje nepravilnosti te rokovima za provedbu tih aktivnosti.

U nastavku su opisane najčešće nepravilnosti i propusti prema područjima u kojima su utvrđene. Za utvrđene nepravilnosti i propuste, javnim ustanovama dano je ukupno 110 naloga i 28 preporuka. Većina naloga i preporuka dana je za nepravilnosti i propuste u području računovodstvenog poslovanja, imovine te planiranja i izvršenja planova. Također, opisana su područja u kojima su uočena različita postupanja javnih ustanova, jer nisu ili nisu dovoljno normativno uređena.

- **Planiranje i izvršenje planova**

Prema odredbama članka 131. Zakona o zaštiti prirode, javne ustanove obavljaju djelatnost zaštite, održavanja i promicanja zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziru provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjeluju u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring). Mogu obavljati i druge djelatnosti utvrđene aktom o osnivanju i statutom koje služe obavljanju djelatnosti zaštite, održavanja i promicanja zaštićenog područja.

U svrhu obavljanja poslova iz svog djelokruga, javne ustanove donose planske dokumente (plan upravljanja, godišnji program i financijski plan) propisane Zakonom o zaštiti prirode odnosno Zakonom o proračunu te godišnji obračun financijskog plana.

- Plan upravljanja i godišnji program

Upravljanje zaštićenim područjima, prema odredbi članka 138. Zakona o zaštiti prirode, provodi se na temelju plana upravljanja. Plan upravljanja određuje ciljeve upravljanja i aktivnosti za njihovo postizanje te pokazatelje učinkovitosti upravljanja. Donosi se za razdoblje deset godina, uz mogućnost izmjene/dopune nakon pet godina, a provodi se kroz godišnje programe.

Sve su javne ustanove donijele plan upravljanja i godišnji program. Tijekom 2017. valjanost nekih planova upravljanja je istekla, a novi planovi za sljedeće desetogodišnje razdoblje nisu doneseni. Javne ustanove koje nemaju znatne vlastite prihode, nedonošenje novih planova upravljanja obrazlažu visokim financijskim troškovima potrebnim za njegovu izradu, te su izradu novih planova upravljanja planirale u okviru projekta Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000 iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija u 2019. i 2020.

Plan upravljanja i godišnji program trebaju biti usklađeni, što znači da se aktivnosti planirane planom upravljanja za pojedinu godinu trebaju prenijeti u godišnji program za tu godinu, a ukoliko je to potrebno, mogu se i detaljnije razraditi. Kod pojedinih javnih ustanova podaci iz godišnjeg programa nisu usporedivi s planom upravljanja, jer godišnjim programom nisu obuhvaćeni ukupni rashodi, nego samo izravni rashodi zaštite, održavanja i korištenja zaštićenog područja. Nadalje, nije dobivena suglasnost Ministarstva na godišnji program i nisu doneseni akcijski planovi za provedbu plana upravljanja.

Provedba godišnjeg programa prati se kroz izvješće o ostvarivanju plana upravljanja i godišnjeg programa koje je trebalo dostaviti Ministarstvu i Hrvatskoj agenciji za zaštitu i okoliš do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Dio javnih ustanova nije sastavio navedeno izvješće.

- Financijski plan i godišnji obračun

Prema odredbi članka 134. Zakona o zaštiti prirode, financijski plan javne ustanove donosi upravno vijeće te prati njegovo izvršenje i donosi godišnji obračun.

Javne ustanove su proračunski korisnici te su obvezne financijski plan donositi na način propisan odredbama Zakona o proračunu. Također, pri izradi financijskog plana za 2017., javne ustanove kao proračunski korisnici državnog proračuna bile su obvezne pridržavati se Uputa Ministarstva financija za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2019. Financijskim planom se utvrđuju prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe, koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Uz financijski plan donosi se i obrazloženje financijskog plana. Pojedini financijski planovi nisu sastavljeni u skladu s Uputom Ministarstva financija i nadležnog ministarstva, jer u obrazloženju financijskog plana nisu definirani ciljevi provedbe programa i pokazatelji uspješnosti potrebni za praćenje ostvarenja ciljeva programa.

Prema odredbama godišnjih zakona o izvršavanju državnog proračuna, vlastiti i namjenski prihodi nacionalnih parkova i parkova prirode, izuzeti su od obveze uplate u državni proračun, ali su ih javne ustanove obvezne planirati svojim financijskim planovima.

Sve su javne ustanove donijele financijski plan, međutim dio javnih ustanova nije donio godišnji obračun, što je obveza propisana odredbom članka 134. Zakona o zaštiti prirode. Navedenim Zakonom nije propisan sadržaj godišnjeg obračuna, a s obzirom na to da propisima koji uređuju financijsko izvještavanje proračunskih korisnika nije predviđena izrada navedenog izvještaja, dio javnih ustanova nije sastavio godišnji obračun. Kod dijela javnih ustanova koje su sastavile godišnji obračun, podaci nisu usporedivi s financijskim planom.

Većina javnih ustanova je donijela izmjene i dopune financijskog plana u prosincu tekuće godine, odnosno koncem godine za koju se plan donosi. No unatoč tome, uočena su znatna odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane.

Druge su javne ustanove tijekom godine ostvarile neplanirane prihode (pomoći) kojima su financirani određeni rashodi. Iako su to bili razlozi za donošenje izmjena i dopuna financijskog plana, one nisu donesene, pa je to razlog znatnog odstupanja između planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda.

Sve navedeno ukazuje na činjenicu da financijskim planovima nije davana dovoljna pozornost, te da nisu u funkciji donošenja poslovnih odluka.

- **Računovodstveno poslovanje**

Javne ustanove obvezne su voditi poslovne knjige u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Navedenim Pravilnikom je, između ostalog, propisana organizacija knjigovodstva, poslovne knjige, knjigovodstvene isprave, načela iskazivanja prihoda, rashoda, imovine, obveza i vlastitih izvora, popis imovine i obveza te sadržaj računskog plana.

Temeljno načelo proračunskog računovodstva je da se prihodi i rashodi priznaju uz primjenu modificiranog načela nastanka događaja. Prihodi se priznaju u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti. Rashodi se priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju. Izuzetak je iskazivanje rashoda za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu (zalihe materijala za redovne potrebe, robe za daljnju prodaju), koji se, s ciljem realnog iskazivanja rashoda i objektivnog utvrđivanja financijskog rezultata, iskazuju u trenutku stvarnog utroška ili prodaje. Neke javne ustanove su rashode za nabavu robe za daljnju prodaju (suvenira) evidentirale u poslovnim knjigama u trenutku nabave, a ne u trenutku stvarnog utroška ili prodaje, zbog čega u poslovnim knjigama nije iskazana vrijednost zaliha robe. Pojedine javne ustanove nisu ustrojile analitičke evidencije zalihe robe (suvenira).

Pojedine javne ustanove rashode nisu evidentirale u skladu s propisanim modificiranim načelom nastanka događaja, nego u trenutku plaćanja, zbog čega nisu realno iskazane obveze i rashodi.

Kod evidentiranja poslovnih događaja, javne ustanove su u obvezi primjenjivati računski plan proračuna. U poslovnim knjigama javnih ustanova, pojedini poslovni događaji nisu evidentirani na računima propisanim računskim planom.

Javne ustanove koje imaju vrijednosno znatnije prihode od prodaje ulaznica i suvenira, ostvaruju znatan promet novčanim sredstvima putem blagajne. Kod nekih javnih ustanova knjigovodstvene isprave u blagajničkom poslovanju (uplatnice, isplatnice, blagajnički izvještaji) nisu potpisane, a pojedine blagajničke izvještaje nisu kontrolirale ni ovjerile ovlaštene osobe. Novac od prodaje ulaznica ne polaže se na žiro račun javne ustanove svaki dan po obavljenom prometu, nego u razmaku od nekoliko dana.

Nadalje, uočene su nepravilnosti kod popisa imovine. Dio javnih ustanova nije popisom obuhvatio cjelokupnu imovinu, a dio je popis obavio na način da su u popisne liste prepisana stanja iz poslovnih knjiga, iz čega se može zaključiti da je popis imovine obavljen formalno te nije ostvarena svrha popisa, odnosno usklađivanje stanja iskazanog u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Odredbama članka 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da se vrijednost dugotrajne imovine ispravlja po prosječnim godišnjim stopama linearnom metodom, primjenom propisanih stopa ispravka vrijednosti, koje su sastavni dio Pravilnika. Neke javne ustanove kod obračuna ispravka vrijednosti dugotrajne imovine nisu primijenile propisane stope ili nisu obavljale ispravak vrijednosti.

Također, u izvanbilančnoj evidenciji nisu evidentirane potencijalne obveze po sudskim sporovima. U siječnju 2018. Ministarstvo financija donijelo je Okružnicu o sastavljanju, konsolidaciji i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017., prema kojoj su jedinice lokalne područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni uspostaviti izvanbilančnu evidenciju potencijalnih obveza po sudskim sporovima u tijeku, koju su dužni ažurirati sa stanjem koncem lipnja i koncem prosinca.

Javne ustanove su obveznici primjene poreza na dodanu vrijednost. Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (Narodna novine 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16 i 106/18) i Pravilniku o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17 i 1/19), tijela državne vlasti, tijela državne uprave te druga tijela s javnim ovlastima nisu porezni obveznici prema Zakona o porezu na dodanu vrijednost, ako svojim djelatnostima kojima se bave ne bi dovele do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja. Ako bi neoporezivanje tih djelatnosti dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja navedena tijela smatrat će se poreznim obveznicima. Smatra se da su javna tijela porezni obveznici ako je vrijednost isporuka u prethodnoj kalendarskoj godini bila veća od 300.000,00 kuna.

Neke javne ustanove su pri obračunu poreza na dodanu vrijednost koristile odbitak pretporeza po ulaznim računima na sve primljene isporuke dobara i usluga, a ne samo u dijelu koji se odnosi na oporezive isporuke.

Financijsko izvještavanje propisano je odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, kojim je uređen oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju i rokove njihova podnošenja i objave.

Godišnji financijski izvještaji javnih ustanova su: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Prema odredbama članka 12. Zakona o proračunu, proračunski korisnici objavljuju godišnje financijske izvještaje na svojim mrežnim stranicama najkasnije u roku osam dana od dana njihove predaje. Neke javne ustanove nisu objavile pojedine propisane financijske izvještaje. Kod pojedinih javnih ustanova podaci u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima u poslovnim knjigama.

- **Prihodi**

Javne ustanove ostvaruju sredstva za rad i obavljanje djelatnosti iz vlastitih prihoda, prihoda iz državnog proračuna, pomoći međunarodnih organizacija te institucija i tijela Europske unije kao i drugih prihoda (imovine, donacije). Ukupni prihodi javnih ustanova ostvareni su u iznosu 596.004.164,00 kn.

Vrijednosno su najznatniji vlastiti prihodi u iznosu 527.612.569,00 kn, a ostvareni su od prodaje ulaznica i suvenira, ugostiteljsko - turističkih usluga, koncesijskih odobrenja te zakupa prostora ili opreme. Prihodi od prodaje ulaznica ostvareni su u iznosu 331.764.143,00 kn. Ove prihode ostvarile su sve javne ustanove, osim Javne ustanove Park prirode Učka. Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera i Javna ustanova Nacionalni park Krka ostvarile su prihode od prodaje ulaznica u iznosu 283.884.288,00 kn, što čini 85,6 % ukupnih prihoda od prodaje ulaznica.

Prema odredbama Zakona o proračunu, prihodi koje proračunski korisnici ostvare od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima koji se ne financiraju iz proračuna su vlastiti prihodi. Prema odredbama godišnjih zakona o izvršavanju državnog proračuna, vlastiti prihodi javnih ustanova izuzeti su od obveze uplate u državni proračun. Vlastitim prihodima podmiruju se rashodi nastali obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima na temelju kojih su vlastiti prihodi ostvareni. Ako se vlastiti prihodi ostvare u iznosu većem od potrebnog za podmirenje navedenih rashoda, mogu se koristiti za podmirenje rashoda redovne djelatnosti. Ministarstva nadziru ostvarenje i trošenje vlastitih prihoda korisnika iz svoje ovlasti te mogu, u suglasnosti s Ministarstvom financija, donijeti pravilnik o mjerilima i načinu korištenja vlastitih prihoda.

U srpnju 2017. Ministarstvo je donijelo Pravilnik o mjerilima i načinu korištenja donacija i vlastitih prihoda nacionalnih parkova i parkova prirode (Narodne novine 65/17). Na temelju odredbi članka 5. navedenog Pravilnika, javne ustanove prihode od naplate ulaznica i vinjeta u visini 3,0 % uplaćuju u državni proračun na izdvojeni izvor sredstava pod nazivom Zajednička sredstva parkova Hrvatske, a 97,0 % ostvarenih prihoda ostaje javnoj ustanovi za rashode osnovne djelatnosti. Način korištenja vlastitih prihoda koji ostaju javnoj ustanovi, javne ustanove su prema odredbama navedenog Pravilnika trebale urediti unutarnjim aktom, što većina nije učinila.

Prihode od naknada za koncesijska odobrenja ostvarilo je 12 javnih ustanova u ukupnom iznosu 1.413.125,00 kn, od čega se na Javnu ustanovu Nacionalni park Mljet, Javnu ustanovu Nacionalni park Krka, Javnu ustanovu Nacionalni park Brijuni i Javnu ustanovu Park prirode Medvednicu odnosi 936.290,00 kn ili 66,3 %. Postupak davanja koncesijskog odobrenja i rok na koji se daje, propisan je odredbama članka 188. do 193. Zakona o zaštiti prirode. Javne ustanove mogu dati koncesijsko odobrenje do pet godina pravnim i fizičkim osobama koje su registrirane za obavljanje obrta za gospodarsko korištenje prirodnih dobara ili obavljanje druge djelatnosti. Djelatnosti za koje se može dati koncesijsko odobrenje na zaštićenom području, način izdavanja koncesijskih odobrenja, uvjete i način utvrđivanja visina naknade za njihovo izdavanje, uvjete i način obavljanja djelatnosti za koju se zaključuje ugovor o koncesijskom odobrenju, trebao je propisati ministar pravilnikom do konca lipnja 2014., što nije učinjeno. Iako pravilnik nije donesen, neke javne ustanove su raspisale javne natječaje i zaključile ugovore o koncesijskom odobrenju, u pravilu prema odlukama upravnih vijeća kojima je utvrđena visina naknade. Neke javne ustanove nisu raspisivale javne natječaje, a koncesijska odobrenja su izdavala samo na temelju pojedinačnih zahtjeva fizičkih i pravnih osoba.

- **Potraživanja**

Javne ustanove iskazale su u financijskim izvještajima za 2017. potraživanja u iznosu 21.414.258,00 kn. Neke javne ustanove imaju znatnije iznose dospjelih potraživanja. Za naplatu potraživanja su u pravilu upućivane opomene, a druge raspoložive mjere naplate nisu poduzimane. Procedure za naplatu prihoda nisu donesene. Iako donošenje procedura za naplatu prihoda nije propisano zakonom, njihovo donošenje je u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Na zakašnjenja plaćanja nisu obračunavane zatezne kamate.

Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, proračunski korisnici odgovorni su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu te izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost treba pridati dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Opomena za naplatu potraživanja nije prisilna radnja za naplatu i za neporezna davanja ne prekida zastaru. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

- **Rashodi za zaposlene**

Rashodi za zaposlene vrijednosno su znatniji rashodi u svim javnim ustanovama. Njihov udjel u ukupnim rashodima i izdacima javnih ustanova je od 13,0 % do 60,1 %. Plaće javnih ustanova propisane su Zakonom o plaćama u javnim službama (Narodne novine 27/01 i 39/09), Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17, 74/17 i 122/17) i Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine 24/17 i 128/17).

Osim toga, tri javne ustanove imaju posebne kolektivne ugovore koje su zaključile sa sindikatima. Navedenim kolektivnim ugovorima, između ostalog, propisana je mogućnost isplate dodatka za uspješnost na radu, koji se financiraju iz vlastitih prihoda.

Kriterije i mjerila za određivanje visine dodatka za uspješnost na radu trebalo je urediti unutarnjim aktom (Pravilnikom o plaćama i naknadama). Dodaci su isplaćivani na temelju odluka ravnatelja svim zaposlenicima u jednakom apsolutnom ili postotnom iznosu na bruto plaću. Pravilnikom o plaćama i naknadama plaća nisu utvrđeni kriteriji za isplatu navedenog dodatka. Osim toga, u pojedinim javnim ustanovama koeficijenti složenosti poslova utvrđeni unutarnjim aktima nisu usklađeni s Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, najčešće iz razloga što navedena Uredba ne predviđa nazive radnih mjesta za većinu namještenika koji rade na radnim mjestima hotelijersko - ugostiteljske te trgovačke djelatnosti.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, u 2017. su u javnim ustanovama bila prosječno zaposlena 1 882 djelatnika. Iz proračunskih prihoda financirane su plaće 364 djelatnika, a za ostale iz vlastitih prihoda. Putem Centralnog obračuna plaća (COP-a) obračunavaju se plaće djelatnika koje se financiraju iz proračuna, a kod pojedinih ustanova i dio plaće djelatnika koje je financiran iz vlastitih prihoda (dodatak za uspješnost na radu). Također različito su postupale i javne ustanove koje ne ostvaruju prihode iz proračuna, te su plaće u cijelosti financirane uz vlastitih prihoda. Dio tih javnih ustanova plaće je obračunavao putem COP-a.

- **Rashodi za zaštitu, održavanje i očuvanje nacionalnih parkova i parkova prirode**

Osnovna djelatnost javnih ustanova je zaštita, održavanje i promicanje zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring). Planiranje i upravljanje zaštićenim područjima provodi se kroz plan upravljanja i godišnji program.

Iako su financijskim planom imala osigurana sredstva, neke javne ustanove ostvarile su znatno manje rashode za zaštitu, održavanje i očuvanje zaštićenim područjima od planiranih godišnjim programom, što može upućivati na činjenicu da nisu poduzimane sustavne i dostatne aktivnosti za zaštitu, održavanje, očuvanje, promicanje i korištenje zaštićenih područja, što je osnovna djelatnost javne ustanove.

- **Rashodi za tekuće donacije**

Rashodi za tekuće donacije iskazane su u iznosu 1.905.815,00 kn. Donacije su dane, u pravilu, na temelju zahtjeva korisnika i pojedinačnih odluka ravnatelja i to najčešće humanitarnim organizacijama, sportskim društvima, te udrugama za organizaciju različitih manifestacija.

U većini slučajeva nisu utvrđeni kriteriji, mjerila te postupak dodjele donacija i nisu provedeni javni natječaji za dodjelu donacija. Prema Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15), financiranje programa i projekata provodi se putem javnog natječaja, čime se osigurava transparentnost dodjele financijskih sredstava i omogućava dobivanje većeg broja kvalificiranih prijava, odnosno odabir najkvalitetnijih programa i projekata te se šira javnost obavještava o prioritetnim područjima djelovanja.

Odlukama, odnosno ugovorima o dodjeli donacija utvrđena je obveza namjenskog korištenja te izvješćivanja o korištenju sredstava. Iako su javne ustanove uputile primateljima donacija pozive za dostavljanje dokaza o utrošenim sredstvima, u pojedinim slučajevima dokazi nisu dostavljeni.

- **Imovina**

Imovina javnih ustanova je koncem 2017. iskazana u iznosu 3.114.937.566,00 kn, od čega se vrijednosno znatnija odnosi na prirodna bogatstva (u pravilu šume te šumska, građevinska i poljoprivredna zemljišta) u iznosu 1.954.981.588,00 kn, građevinske objekte u iznosu 467.250.477,00 kn i novčana sredstva u iznosu 307.220.561,00 kn. Vrijednosno najznatnija imovina iskazana je u financijskim izvještajima Javne ustanove Nacionalni park Plitvička jezera.

Na području nacionalnih parkova nalaze se šume nad kojima je upisano vlasništvo Republike Hrvatske, javne ustanove ili su u privatnom vlasništvu.

Kod evidentiranja vrijednosti šuma uočeno je različito postupanje. Većina javnih ustanova u poslovnim knjigama nije evidentirala vrijednost šuma. Neke javne ustanove su u poslovnim knjigama evidentirale šume nad kojima je upisano vlasništvo Republike Hrvatske kao i vlasništvo javne ustanove, druge su evidentirale vrijednost šuma nad kojima je upisano vlasništvo javne ustanove, dok vrijednost šuma nad kojima je upisano vlasništvo Republike Hrvatske nije evidentirana. Različito postupanje javnih ustanova kod evidentiranja šuma posljedica je nedorečenosti propisa koji uređuju način evidentiranja prirodnih bogatstva.

Prema Zakonu o šumama (Narodne novine 68/18 i 115/18), šume i šumska zemljišta su dobro od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njenu osobitu zaštitu. Njima gospodari društvo Hrvatske šume d.o.o., a izuzetak su šume i šumska zemljišta na područjima nacionalnih parkova i strogih rezervata, kojima na temelju programa zaštite, njege i obnove, gospodare javne ustanove. Šumama i šumskim zemljištem na područjima parkova prirode gospodari društvo Hrvatske šume d.o.o., a njihova vrijednost iskazana je u financijskim izvještajima navedenog društva izvanbilančno.

S obzirom na to da samo manji broj javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima ima u svojim poslovnim knjigama evidentirane šume, proizlazi da vrijednost šuma na području većeg broja nacionalnih parkova nije evidentirana, što utječe na cjelovitost i točnost podataka o vrijednosti imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u konsolidiranim financijskim izvještajima države.

Također, većina javnih ustanova nije dostavljala podatke za Registar državne imovine. Odredbama članka 25. Uredbe o Registru državne imovine (Narodne novine 55/11), propisano je da su tijela državne uprave, zavodi i pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, kao i drugi korisnici državnog proračuna, dužni do 31. siječnja svake godine nadležnom tijelu dostaviti podatke, sa stanjem na 31. prosinca prethodne godine, o nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste, o nekretninama u svome vlasništvu, kao i o svim drugim nekretninama koje koriste na temelju ugovora o zakupu, ugovora o najmu ili ugovora o korištenju.

Nadalje, u poslovnim knjigama pojedinih javnih ustanova nije evidentirana imovina dobivena na korištenje. Najčešće se radi o građevinskim objektima u vlasništvu Republike Hrvatske koje javne ustanove koriste za obavljanje djelatnosti. Prema Uputi Ministarstva financija o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske, koja je donesena u svrhu uspostavljanja sustava učinkovitog upravljanja državnom imovinom i izvještavanja o financijskom položaju države, proračunski i drugi korisnici državne imovine obvezni su državnu imovinu koja im je dana na korištenje, evidentirati u svojoj bilanci.

U poslovnim knjigama nekih javnih ustanova evidentirane su vodne građevine (građevine za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju) i ceste, kojima prema posebnim propisima upravljaju druge pravne osobe.

Neke javne ustanove pružaju usluge vodoopskrbe i odvodnje drugim subjektima unutar nacionalnog parka, pojedine i bez naplate navedenih usluga. Prema odredbama Zakona o vodama, javne ustanove nisu javni isporučitelji usluga vodoopskrbe i odvodnje. U cilju usklađenja upravljanja vodnim građevinama s propisima, javne ustanove su tijekom 2018. s Hrvatskim vodama i javnim isporučiteljima zaključile sporazume o prijenosu vodnih građevina na javne isporučitelje (komunalna društva).

U poslovnim knjigama je, u okviru imovine, jedna javna ustanova evidentirala ceste. Kategorizaciju navedenih cesta javna ustanova nije utvrdila, stoga se ne može potvrditi opravdanost njihovog evidentiranja u poslovnim knjigama javne ustanove. Prema propisima o cestama, ceste su razvrstane na javne i nerazvrstane. Javne ceste su autoceste, državne, županijske i lokalne ceste te su javno dobro u vlasništvu Republike Hrvatske. Nerazvrstane ceste su u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalazi.

Iz navedenog se zaključuje da vrijednost imovine u financijskim izvještajima pojedinih javnih ustanova nije realno iskazana jer znatan dio imovine, zbog nedorečenosti propisa, nije iskazan (prirodna bogatstva), a iskazan je dio imovine koji je, prema posebnim propisima, u vlasništvu drugih pravnih osoba.

- **Javna nabava**

Javne ustanove su obveznici primjene Zakona o javnoj nabavi. Za pojedine nabavne kategorije, obveznice su središnje javne nabave koju provodi Središnji državni ured za središnju javnu nabavu.

U ukupnoj vrijednosti nabave većine javnih ustanova, najveći udjel ima nabava roba i usluga pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova pojedinačne vrijednosti do 500.000,00 kn (jednostavna nabava), za koju se postupci nabave propisuju unutarnjim aktom o nabavi.

Nepravilnosti i propusti u vezi s nabavom, utvrđeni su kod manjeg broja javnih ustanova. Neke javne ustanove kod jednostavne nabave nisu postupile u skladu sa svojim aktom o nabavi, a jedna javna ustanova je nabavu usluga izrade projekata ugovorila izravno, bez prethodno provedenog postupka javne odnosno jednostavne nabave.

Nadalje, pojedini registri ugovora o nabavi ne sadrže neke propisane podatke ili nisu ažurirani i objavljeni na mrežnim stranicama javnih ustanova. Također, pojedine javne ustanove nisu sastavile statistička izvješća ili u statistička izvješća nisu uneseni propisani podaci.

PROVJERA PROVEDBE NALOGA I PREPORUKA IZ PROŠLIH REVIZIJA

U skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), ISSAI 100 - Temeljna načela revizije javnog sektora i ISSAI 400 - Temeljna načela revizije usklađenosti, a s ciljem povećanja odgovornosti subjekata revizije za provedbu naloga i preporuka, Državni ured za reviziju prati aktivnosti koje poduzima subjekt revizije u vezi s provedbom naloga i preporuka koji su dani u prošlim revizijama. Tako u okviru financijskih revizija, Državni ured za reviziju provjerava jesu li subjekti postupili po nalogima i preporukama danim u prošlim revizijama.

Od 19 javnih ustanova obuhvaćenih revizijom, za njih 16 je prethodnih godina obavljena financijska revizija, a kod deset su revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti.

U prošlim revizijama dano je ukupno 53 naloga i preporuka. Provjerama u okviru financijskih revizija za 2017., utvrđeno je da je 35 ili 66,0 % naloga i preporuka provedeno, dok četiri ili 7,5 % naloga nije provedeno. Djelomično su provedena ili su u postupku provedbe tri naloga ili 5,7 %, a zbog izmjene propisa nije primjenjivo jedanaest naloga i preporuka ili 20,8 %. Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama (po subjektima revizije) daju se u tablici u nastavku.

Tablica broj 5

Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama

Redni broj	Javna ustanova	Broj naloga i preporuka iz prošlih revizija	Status naloga i preporuka				
			Provedeno	Nije provedeno	Djelomično provedeno	U postupku provedbe	Nije primjenjivo
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Nacionalni park Brijuni	9	6	0	0	0	3
2.	Nacionalni park Kornati	6	4	0	0	0	2
3.	Nacionalni park Krka	1	1	0	0	0	0
4.	Nacionalni park Mljet	7	4	1	0	1	1
5.	Nacionalni park Plitvička jezera	11	6	3	0	1	1
6.	Nacionalni park Risnjak	2	2	0	0	0	0
7.	Park prirode Biokovo	4	3	0	0	0	1
8.	Park prirode Lonjsko polje	6	4	0	1	0	1
9.	Park prirode Telašćica	3	2	0	0	0	1
10.	Park prirode Vransko jezero	4	3	0	0	0	1
UKUPNO		53	35	4	1	2	11

ZAKLJUČAK

Prema odredbama Zakona o zaštiti prirode, nacionalni parkovi i parkovi prirode su zaštićena područja od državnog značenja. Na području Republike Hrvatske je osam nacionalnih parkova i jedanaest parkova prirode.

Nacionalnim parkovima i parkovima prirode upravljaju javne ustanove koje osniva Vlada Republike Hrvatske uredbom. Upravljanje zaštićenim područjem provodi se na temelju plana upravljanja te godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja nacionalnog parka ili parka prirode, koje donosi upravno vijeće javne ustanove uz suglasnost Ministarstva.

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2017. svih javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima i parkovima prirode. Ukupni prihodi navedenih javnih ustanova iznose 596.004.164,00 kn, a ukupni rashodi i izdaci 533.457.426,00 kn. Višak prihoda iskazalo je deset javnih ustanova u ukupnom iznosu 72.771.859,00 kn, a manjak prihoda devet javnih ustanova u ukupnom iznosu 10.225.121,00 kn. Većina javnih ustanova koje su iskazale manjak prihoda za 2017., pokrile su ga viškom prihoda iz prošlih razdoblja.

U strukturi ukupnih prihoda javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima, najveći udjel imaju vlastiti prihodi ostvareni od prodaje ulaznica i suvenira te pružanja ugostiteljskih i hotelijerskih usluga, a kod javnih ustanova koje upravljaju parkovima prirode prihodi iz proračuna. Rashodi za zaposlene i materijalni rashodi su vrijednosno najznatniji rashodi u svim javnim ustanovama.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti kod planiranja i izvršenja planova, u računovodstvenom poslovanju, ostvarivanju vlastitih prihoda, naplati potraživanja, kod rashoda za zaposlene, zaštitu, održavanje i očuvanje nacionalnih parkova i parkova prirode te kod tekućih donacija, imovine i javne nabave.

Za utvrđene nepravilnosti i propuste dani su nalozi i preporuke čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Također, u evidentiranju šuma i šumskih zemljišta, davanju koncesijskih odobrenja i sastavljanju godišnjeg obračuna financijskog plana, uočena su različita postupanja, jer nisu ili nisu dovoljno normativno uređena.

POPIS TABLICA I GRAFIČKIH PRIKAZA

stranica

Tablica broj 1	Prihodi javnih ustanova za 2016. i 2017.	4
Tablica broj 2	Rashodi i izdaci javnih ustanova za 2016. i 2017.	7
Tablica broj 3	Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2017.	10
Tablica broj 4	Izražena mišljenja o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja	14
Tablica broj 5	Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama	25
Grafički prikaz broj 1	Struktura prihoda javnih ustanova za 2017.	6
Grafički prikaz broj 2	Struktura rashoda i izdataka javnih ustanova za 2017.	9

Prilog 1

Prihodi javnih ustanova za 2016. i 2017.

u kn

Redni broj	Javna ustanova	Prihodi		
		2016.	2017.	Indeks 3/2
	1	2	3	4
1.	Nacionalni park Brijuni	49.366.405,00	47.175.142,00	95,6
2.	Nacionalni park Kornati	7.501.767,00	9.377.352,00	125,0
3.	Nacionalni park Krka	99.073.578,00	121.987.094,00	123,1
4.	Nacionalni park Mljet	17.363.429,00	14.243.907,00	82,0
5.	Nacionalni park Paklenica	13.914.028,00	9.591.943,00	68,9
6.	Nacionalni park Plitvička jezera	278.224.388,00	324.974.788,00	116,8
7.	Nacionalni park Risnjak	7.889.765,00	5.197.864,00	65,9
8.	Nacionalni park Sjeverni Velebit	20.980.227,00	13.214.273,00	63,0
Ukupno nacionalni parkovi (1. - 8.)		494.313.587,00	545.762.363,00	110,4
9.	Park prirode Biokovo	4.124.075,00	5.398.582,00	130,9
10.	Park prirode Kopački rit	7.150.139,00	8.311.438,00	116,2
11.	Park prirode Lastovsko otočje	2.437.903,00	2.761.736,00	113,3
12.	Park prirode Lonjsko polje	4.724.910,00	4.438.823,00	93,9
13.	Park prirode Medvednica	3.111.405,00	3.435.099,00	110,4
14.	Park prirode Papuk	3.123.812,00	5.468.081,00	175,0
15.	Park prirode Telašćica	7.483.355,00	7.954.732,00	106,3
16.	Park prirode Učka	2.414.792,00	2.971.965,00	123,1
17.	Park prirode Velebit	4.292.037,00	3.215.659,00	74,9
18.	Park prirode Vransko jezero	4.526.445,00	3.441.588,00	76,0
19.	Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje	2.562.682,00	2.844.098,00	111,0
Ukupno parkovi prirode (9. - 19.)		45.951.555,00	50.241.801,00	109,3
SVEUKUPNO (1. - 19.)		540.265.142,00	596.004.164,00	110,3

Prilog 2

Struktura prihoda javnih ustanova za 2017.

u kn

Redni broj	Javna ustanova	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna		Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama		Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija		Prihodi iz nadležnog proračuna		Ostali prihodi*		Ukupni prihodi	
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Nacionalni park Brijuni	1.267.042,00	2,7	16.261.095,00	34,5	29.444.057,00	62,4	0,00	0,0	202.948,00	0,4	47.175.142,00	100,0
2.	Nacionalni park Kornati	0	0,0	6.681.453,00	71,2	130.005,00	1,4	2.556.009,00	27,3	9.885,00	0,1	9.377.352,00	100,0
3.	Nacionalni park Krka	6.751,00	0,0	117.928.771,00	96,7	3.393.461,00	2,8	0,00	0,0	658.111,00	0,5	121.987.094,00	100,0
4.	Nacionalni park Mljet	2.061.545,00	14,5	10.325.865,00	72,5	698.985,00	4,9	1.089.750,00	7,6	67.762,00	0,5	14.243.907,00	100,0
5.	Nacionalni park Paklenica	388.018,00	4,1	4.818.982,00	50,2	2.161.818,00	22,5	2.222.512,00	23,2	613,00	0,0	9.591.943,00	100,0
6.	Nacionalni park Plitvička jezera	106.466,00	0,0	165.975.758,00	51,1	156.061.860,00	48,0	0,00	0,0	2.830.704,00	0,9	324.974.788,00	100,0
7.	Nacionalni park Risnjak	727.769,00	14,0	769.650,00	14,8	1.335.130,00	25,7	2.331.749,00	44,9	33.566,00	0,6	5.197.864,00	100,0
8.	Nacionalni park Sjeverni Velebit	10.271.739,00	77,7	513.139,00	3,9	237.427,00	1,8	2.191.051,00	16,6	917,00	0,0	13.214.273,00	100,0
Ukupno nacionalni parkovi (1. - 8.)		14.829.330,00	2,7	323.274.713,00	59,2	193.462.743,00	35,5	10.391.071,00	1,9	3.804.506,00	0,7	545.762.363,00	100,00
9.	Park prirode Biokovo	1.909.124,00	35,4	2.185.686,00	40,5	53.841,00	1,0	1.249.748,00	23,1	183,00	0,0	5.398.582,00	100,0
10.	Park prirode Kopački rit	3.781.107,00	45,5	80.820,00	1,0	2.088.374,00	25,1	2.331.579,00	28,0	29.558,00	0,4	8.311.438,00	100,0
11.	Park prirode Lastovsko otočje	108.528,00	3,9	1.573.664,00	57,0	75.060,00	2,7	1.004.259,00	36,4	225,00	0,0	2.761.736,00	100,0
12.	Park prirode Lonjsko polje	1.097.242,00	24,7	528.388,00	11,9	545.013,00	12,3	2.257.551,00	50,9	10.629,00	0,2	4.438.823,00	100,0
13.	Park prirode Medvednica	72.229,00	2,1	459.796,00	13,4	678.771,00	19,8	2.164.666,00	63,0	59.637,00	1,7	3.435.099,00	100,0
14.	Park prirode Papuk	2.923.331,00	53,5	116.539,00	2,1	203.141,00	3,7	2.211.113,00	40,4	13.957,00	0,3	5.468.081,00	100,0
15.	Park prirode Telašćica	1.196.729,00	15,0	4.960.399,00	62,4	80.964,00	1,0	1.566.720,00	19,7	149.920,00	1,9	7.954.732,00	100,0
16.	Park prirode Učka	1.052.474,00	35,4	51.224,00	1,7	319.974,00	10,8	1.548.230,00	52,1	63,00	0,0	2.971.965,00	100,0
17.	Park prirode Velebit	601.192,00	18,7	0	0,0	603.442,00	18,8	1.858.021,00	57,8	153.004,00	4,7	3.215.659,00	100,0
18.	Park prirode Vransko jezero	262.597,00	7,6	538.660,00	15,7	290.486,00	8,5	2.348.897,00	68,2	948,00	0,0	3.441.588,00	100,0
19.	Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje	597.353,00	21,0	3.680,00	0,1	42.995,00	1,5	2.163.824,00	76,1	36.246,00	1,3	2.844.098,00	100,0
Ukupno parkovi prirode (9. - 19.)		13.601.906,00	27,1	10.498.856,00	20,9	4.982.061,00	9,9	20.704.608,00	41,2	454.370,00	0,9	50.241.801,00	100,0
SVEUKUPNO (1. - 19.)		28.431.236,00	4,8	333.773.569,00	56,0	198.444.804,00	33,3	31.095.679,00	5,2	4.258.876,00	0,7	596.004.164,00	100,0

* Ostali prihodi obuhvaćaju prihode od imovine, kazne, upravne mjere i ostale prihode te prihode od prodaje nefinancijske imovine.

Prilog 3

Rashodi i izdaci javnih ustanova za 2016. i 2017.

u kn

Redni broj	Javna ustanova	Rashodi i izdaci		
		2016.	2017.	Indeks 3/4
	1	2	3	4
1.	Nacionalni park Brijuni	43.522.352,00	43.240.626,00	99,4
2.	Nacionalni park Kornati	6.467.226,00	8.627.464,00	133,4
3.	Nacionalni park Krka	100.262.834,00	128.437.669,00	128,1
4.	Nacionalni park Mljet	18.808.117,00	14.812.512,00	78,8
5.	Nacionalni park Paklenica	14.579.606,00	7.455.354,00	51,1
6.	Nacionalni park Plitvička jezera	207.107.427,00	260.529.612,00	125,8
7.	Nacionalni park Risnjak	7.387.917,00	5.071.403,00	68,6
8.	Nacionalni park Sjeverni Velebit	18.138.649,00	14.826.244,00	81,7
Ukupno nacionalni parkovi (1. - 8.)		416.274.128,00	483.000.884,00	116,0
9.	Park prirode Biokovo	4.219.870,00	6.165.274,00	146,1
10.	Park prirode Kopački rit	7.744.789,00	7.710.732,00	99,6
11.	Park prirode Lastovsko otočje	2.024.541,00	2.915.141,00	144,0
12.	Park prirode Lonjsko polje	3.703.487,00	4.345.042,00	117,3
13.	Park prirode Medvednica	3.182.305,00	3.423.151,00	107,6
14.	Park prirode Papuk	3.016.249,00	5.663.334,00	187,8
15.	Park prirode Telašćica	7.754.852,00	7.340.127,00	94,7
16.	Park prirode Učka	2.858.714,00	2.982.405,00	104,3
17.	Park prirode Velebit	3.570.437,00	3.373.776,00	94,5
18.	Park prirode Vransko jezero	4.154.946,00	3.383.399,00	81,4
19.	Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje	2.531.103,00	3.154.161,00	124,6
Ukupno parkovi prirode (9. - 19.)		44.761.293,00	50.456.542,00	112,7
SVEUKUPNO (1. - 19.)		461.035.421,00	533.457.426,00	115,7

Prilog 4

Struktura rashoda i izdataka javnih ustanova za 2017.

u kn

Redni broj	Javna ustanova	Rashodi za zaposlene		Materijalni rashodi		Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna		Ostali rashodi i izdaci*		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine		Ukupni rashodi	
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Nacionalni park Brijuni	22.405.874,00	51,8	19.101.785,00	44,2	465.301,00	1,1	183.677,00	0,4	1.083.989,00	2,5	43.240.626,00	100,0
2.	Nacionalni park Kornati	3.295.195,00	38,2	4.328.510,00	50,2	188.197,00	2,2	166.723,00	1,9	648.839,00	7,5	8.627.464,00	100,0
3.	Nacionalni park Krka	37.588.583,00	29,3	42.291.581,00	32,9	10.743.932,00	8,4	1.605.733,00	1,2	36.207.840,00	28,2	128.437.669,00	100,0
4.	Nacionalni park Mljet	5.296.066,00	35,8	4.934.447,00	33,3	978.454,00	6,6	473.177,00	3,2	3.130.368,00	21,1	14.812.512,00	100,0
5.	Nacionalni park Paklenica	3.544.644,00	47,5	2.113.076,00	28,4	146.125,00	2,0	306.756,00	4,1	1.344.753,00	18,0	7.455.354,00	100,0
6.	Nacionalni park Plitvička jezera	114.668.678,00	44,0	99.265.465,00	38,1	22.612.192,00	8,7	3.260.537,00	1,2	20.722.740,00	8,0	260.529.612,00	100,0
7.	Nacionalni park Risnjak	2.164.989,00	42,7	2.122.765,00	41,9	15.060,00	0,3	16.831,00	0,3	751.758,00	14,8	5.071.403,00	100,0
8.	Nacionalni park Sjeverni Velebit	1.934.898,00	13,0	2.930.703,00	19,8	15.003,00	0,1	11.749,00	0,1	9.933.891,00	67,0	14.826.244,00	100,0
Ukupno nacionalni parkovi (1. - 8.)		190.898.927,00	39,5	177.088.332,00	36,7	35.164.264,00	7,3	6.025.183,00	1,2	73.824.178,00	15,3	483.000.884,00	100,0
9.	Park prirode Biokovo	1.613.430,00	26,2	1.390.678,00	22,6	62.067,00	1,0	32.099,00	0,5	3.067.000,00	49,7	6.165.274,00	100,0
10.	Park prirode Kopački rit	3.091.025,00	40,1	1.728.208,00	22,4	45.854,00	0,6	16.231,00	0,2	2.829.414,00	36,7	7.710.732,00	100,0
11.	Park prirode Lastovsko otočje	1.006.888,00	34,5	1.466.588,00	50,3	22.647,00	0,8	14.928,00	0,5	404.090,00	13,9	2.915.141,00	100,0
12.	Park prirode Lonjsko polje	1.713.153,00	39,4	2.340.171,00	53,9	12.869,00	0,3	41.130,00	0,9	237.719,00	5,5	4.345.042,00	100,0
13.	Park prirode Medvednica	1.940.496,00	56,7	1.375.114,00	40,2	10.149,00	0,3	7.404,00	0,2	89.988,00	2,6	3.423.151,00	100,0
14.	Park prirode Papuk	1.501.175,00	26,5	985.534,00	17,4	5.336,00	0,1	5.202,00	0,1	3.166.087,00	55,9	5.663.334,00	100,0
15.	Park prirode Telašćica	3.175.716,00	43,3	2.597.433,00	35,4	139.218,00	1,9	64.854,00	0,9	1.362.906,00	18,5	7.340.127,00	100,0
16.	Park prirode Učka	1.150.301,00	38,6	898.911,00	30,1	0,00	0,0	7.225,00	0,2	925.968,00	31,1	2.982.405,00	100,0
17.	Park prirode Velebit	1.739.219,00	51,6	1.094.736,00	32,4	18.821,00	0,6	6.844,00	0,2	514.156,00	15,2	3.373.776,00	100,0
18.	Park prirode Vransko jezero	2.033.766,00	60,1	1.141.342,00	33,7	11.435,00	0,4	10.123,00	0,3	186.733,00	5,5	3.383.399,00	100,0
19.	Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje	1.460.651,00	46,3	1.288.304,00	40,8	825,00	0,0	7.962,00	0,3	396.419,00	12,6	3.154.161,00	100,0
Ukupno parkovi prirode (9. - 19.)		20.425.820,00	40,5	16.307.019,00	32,3	329.221,00	0,7	214.002,00	0,4	13.180.480,00	26,1	50.456.542,00	100,0
SVEUKUPNO (1. - 19.)		211.324.747,00	39,6	193.395.351,00	36,3	35.493.485,00	6,6	6.239.185,00	1,2	87.004.658,00	16,3	533.457.426,00	100,0

*Ostali rashodi i izdaci obuhvaćaju financijske rashode, subvencije, naknade građanima i kućanstvima, ostale rashode te izdatke za financijsku imovinu i otplate zajmova.

Prilog 5

Financijski rezultati javnih ustanova za 2017.

u kn

Redni broj	Javna ustanova	Prihodi	Rashodi i izdaci	Višak/manjak	Kumulativni višak/manjak
	1	2	3	4	5
1.	Nacionalni park Brijuni	47.175.142,00	43.240.626,00	3.934.516,00	- 19.359.205,00
2.	Nacionalni park Kornati	9.377.352,00	8.627.464,00	749.888,00	5.031.867,00
3.	Nacionalni park Krka	121.987.094,00	128.437.669,00	- 6.450.575,00	46.175.574,00
4.	Nacionalni park Mljet	14.243.907,00	14.812.512,00	- 568.605,00	- 139.254,00
5.	Nacionalni park Paklenica	9.591.943,00	7.455.354,00	2.136.589,00	4.312.107,00
6.	Nacionalni park Plitvička jezera	324.974.788,00	260.529.612,00	64.445.176,00	233.997.613,00
7.	Nacionalni park Risnjak	5.197.864,00	5.071.403,00	126.461,00	1.129.798,00
8.	Nacionalni park Sjeverni Velebit	13.214.273,00	14.826.244,00	- 1.611.971,00	1.124.280,00
Ukupno nacionalni parkovi (1. - 8.)		545.762.363,00	483.000.884,00	62.761.479,00	272.272.780,00
9.	Park prirode Biokovo	5.398.582,00	6.165.274,00	- 766.692,00	97.731,00
10.	Park prirode Kopački rit	8.311.438,00	7.710.732,00	600.706,00	1.911.165,00
11.	Park prirode Lastovsko otočje	2.761.736,00	2.915.141,00	- 153.405,00	1.143.600,00
12.	Park prirode Lonjsko polje	4.438.823,00	4.345.042,00	93.781,00	294.063,00
13.	Park prirode Medvednica	3.435.099,00	3.423.151,00	11.948,00	128.711,00
14.	Park prirode Papuk	5.468.081,00	5.663.334,00	- 195.253,00	13.121,00
15.	Park prirode Telašćica	7.954.732,00	7.340.127,00	614.605,00	2.704.451,00
16.	Park prirode Učka	2.971.965,00	2.982.405,00	- 10.440,00	168.337,00
17.	Park prirode Velebit	3.215.659,00	3.373.776,00	- 158.117,00	854.099,00
18.	Park prirode Vransko jezero	3.441.588,00	3.383.399,00	58.189,00	1.372.041,00
19.	Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje	2.844.098,00	3.154.161,00	- 310.063,00	- 5.437,00
Ukupno parkovi prirode (9. - 19.)		50.241.801,00	50.456.542,00	- 214.741,00	8.681.882,00
SVEUKUPNO (1. - 19.)		596.004.164,00	533.457.426,00	62.546.738,00	280.954.662,00